Kjøbenhavns-Posten.

Sjette Aargang.
No. 184.

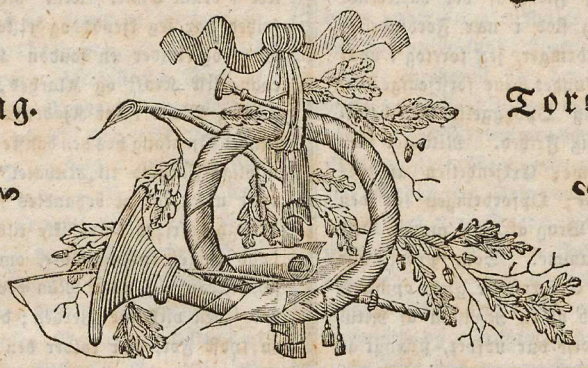

Torsdag d. 22 Novbr.
1832.

Afskedsord til Hr. R.,
i Anledning af hans Stykke i Kjøbenhavnsposten No. 180.

At en Mand, som i en Strid fra Begyndelsen af viger fra Sandheden, forandrer Stridens Gjenstand og stedse tillægger Modstanderen uædle Hensigter, begynder et Svar med følgende Reflexion: "der ere Mennesker, der have intet Begreb om, at man kan foretage sig noget uden Egenfordeel", og at han giver sig Udseende af at ville unde Andre et godt Raad, han selv kunde trænge til, er ikke saa paafaldende, som det i første Øieblik vel synes.

Om den omtvistede Sag har jeg udtalt mig i de foregaaende Stykker; her tilføier jeg blot, at jeg ganske deler den Anskuelse, "at det er ligemeget, enten det er den høieste eller ringeste Borger, der skriver under Mærket R." Jeg har derfor ikke henvendt mig til Bladets Udgiver, for at erfare Hr. R.'s Navn, og agter heller ikke at gjøre det.

D. 18de Novbr. 1832.

G. Fries.

Nyheds-Post.

Kjøbenhavn den 22de November. — Hs. Høiærværdighed Hr. Stiftsprovst, Prof. H. G. Clausen, Rd. af Db. og Dbm., har i det igaar udkomne Nr. af "Dansk Litteratur-Tidende" indført følgende Kundgjørelse, som Kjøbenhavnspostens Red., i Overeensstemmelse med Hs. H.'s derom yttrede Ønske, ikke undlader at give Plads heri Bladet:

"Nedenstaaende Linier — som det vil være mig kjært at see optagne af de Herrer Redacteurer af offentlige Blade — udgjøre Slutningen af den officielle Erklæring, jeg har afgivet til Biskoppen i Anledning af en indsendt og i Trykken udgiven Klage over nogle Forandringer, med hvilke jeg følger den kirkelige Døbeformular. Den foregaaende Deel af Erklæringen finder jeg ikke passende til offentlig Meddelelse; den angaaer en Klage, som enhver Retsindig vil vide at vurdere efter Fortjeneste; den angaaer Punkter af ringe Betydenhed, som enhver oplyst Christen vil kunne besvare sig selv paa tilfredsstillende Maade; den vilde endelig give et Partie Anledning til fortsat Kiv, som Alle maae afskye. Men derfor kan jeg vel ønske og føle Trang til at tale et offentligt Ord til min Menighed og til mine yngre Embedsbrødre; og dertil vælger jeg Slutningen af den ovennævnte Erklæring, i hvilken jeg har havt Leilighed til at fremføre, hvad der — ikke med Hensyn til det nærværende Tilfælde, men til Sagen i Almindelighed — nærmest ligger mig paa Hjerte. De fleste Læsere ville deri gjenkjende, Fleerheden, som jeg troer, ogsaa agte de Grundsætninger, jeg er bleven troe i mine henimod halvhundrede Embedsaar, rige paa Omvexling og Omvæltning af enhver Art. For disse Grundsætninger bør jeg værne og værge, saalænge mig forundes Tid og Kraft til at arbeide i min Herres Tjeneste. — — — Jeg har tiltraadt mit Embede i den danske Kirke i en Tidsalder, da man vedkjendte sig den Grundsætning, at Guds Rige bestaaer ligesaalidt i Menneskeord og Formularer som "i Mad og Drikke" (Rom. 14, 17.); da man var villig til at erkjende vort Rituals store Trang til Forbedring, og den Forsyndelse, det vilde være mod Kirkens Værdighed og dens Tjeneres Samvittighed, at fordre ordret Efterfølgelse af Formularer der, hvor de stødte og forargede den bedste Deel af det christelige Folk. Jeg fulgte den Opfordring, som heri lage, til at følge Ritualet med Hensyn til de kirkelige Formularer med den samme Frihed, hvormed det blev fulgt og nu som dengang bliver fulgt i alle andre Stykker, henhørende til Kirketjeneste og Kirketugt. Jeg har i et Tidsrum af 43 Aar forestaaet underordnet og overordnet geistligt Embede i Landsbye, Kjøbsted og Hovedstad; jeg er overalt og til alle Tider gaaet frem efter samme Grundsætninger; jeg har fundet disse billi-

gede af de foregaaende Biskopper og Flere af det daværende Cancellies Personale, med hvilket jeg stod i nær Forbindelse; ligesom jeg og ved de enkelte Forandringer, jeg foretog i uvæsentlige Dele af Formularerne, har fundet mine forskjellige Meningeder enige med mig i, at christelig Opbyggelse blev befordret ved en saadan Brug af christelig Frihed. Ritualet blev imidlertid fra Aarti til Aarti det samme; Erkjendelsen af dets Mangler og Anstød blev den samme; Opfordringen for den samvittighedsfulde Geistlige til viselig Brug af det i mange Dele Forældede blev saaledes ogsaa den samme. Som Provst har jeg i flere officielle Andragender og Erklæringer gjort opmærksom paa den trængende Nødvendighed af en Revision af Ritualet og paa Umuligheden af, indtil den var udført, strængt at følge de kirkelige Formularer. Som Medlem af Commissionen for Kirkelovenes Revision, har jeg gjentagne Gange havt Andeel i lignende Andragende; og i den seneste Tid have indtrufne Forhold foranlediget mig til atter paa uforbeholden Maade at yttre mig om Følgerne af en længere Udsættelse af dette vigtige Anliggende. Man vil af alt Dette see, — og jeg tænker, Man vil holde mig det tilgode — at jeg indtil denne Dag har holdt fast ved den Overbeviisning, at geistlig Mand i Danmark ikke fører Ordet forgjæves i geistlige Anliggender, fordi disse staae under ikke-geistlig Autoritetet; at den danske Geistlighed ikke vil blive den eneste paa det protestantiske Fastland, som Man ved Magtsprog skulde ville tvinge til streng Efterfølgelse af et i flere Dele forældet Ritual, uden at ændse de Grunde, — Grunde af Bibel, af Fornuft og præstelig Erfaring — med hvilke Kirkens sagkyndige Mænd et halvt Aarhundrede igjennem have viist dets Mangelfuldhed. — Hvorfor iøvrigt Conventikelsøgerne have valgt netop mig til Gjenstand for deres Angivelse, medens Dæbehandlingen forrettes af Flere af Hovedstadens Præster med i det Væsentlige de samme Forandringer, som af mig, behøver ingen Forklaring. — Saa meget mere have vi holdt os overbeviste om, nu at kunne gjøre upaatalt, hvad vi have gjort tilforn for geistlige og verdslige Foresattes Øine, som Betydningen af protestantisk kirkelig Frihed i de liturgiske Forhold just i vore Dage er stillet i et klarere Lys end nogensinde før. I den preussiske Agendestrid have de berlinske Geistlige, hvoriblandt Mænd af udmærket videnskabelig og kirkelig Fortjeneste, offentligen viist, at liturgisk Bogstavtrældom er uforenelig med protestantisk-christelig Frihed; at "det neppe lader sig historisk bevise, at nogen evangelisk Fyrste nogensinde har gjort de Geistlige ængstelig Vedhængen ved Bogstaven til Pligt"; og den preussiske Regjering har, ved at indføre Agenden, agtet disse Yttringer og i Aaret 1829 udtrykkelig erklæret, at den nye Agende, medens den sikkrer de kirkelige Skikke en fast evangelisk Grundform, ikke skal "udelukke en vis Mangfoldighed, eller lægge Hindringer i Veien for en fri Bevægelse." At den danske Regjering skulde, ved at tvinge tilbage den gamle Agendes Bogstav, ville udelukke og hindre denne frie Bevægelse, det har jeg aldrig kunnet overtale mig til at troe, og jeg troer det end ikke i denne Time. Min Konges Agtelse for Samvittighedsfrihed har jeg kjendt og elsket som yngre Mand og som Olding; og under en saadan Konge kan et Ord, saa fuldt af evangelisk Kraft og Klarhed, som det der er udgaaet fra en geistlig Mand i det Kjøbenhavnske Ministeriums Midte, og har fundet Gjenkang hos den danske Geistlighed om "den danske Præsts mislige Forhold til Ritualet" og "om liturgisk Frihed", ikke være udsat for at behandles som tomt Mundsveir. Men Samvittighedsfrihed agtes ikke tilbørligt, fordi man indrømmer — hvad Ingen kunde hindre, om han vilde det — Ret til at tænke som Man vil, naar Man derimod nægter enhver fri Virksomhed i den virkelige Verden; denne politiske Metaphysik, — som en tydsk Forfatter kalder den — der kløver Menneskets Natur ligesom den kløver Begreber, er en fuldkommen Tilintetgjørelse af al Samviteighedsfrihed; det er at opstille den som Grundsætning, og slaae den ihjel med et Ordspil. "Den christelige Frihed" — siger Luther i sit Skrivt: "wider die himmlischen Propheten" — "lider Vold ved tvende Ting: "naar Man byder og tvinger til at gjøre, hvad ikke er budet af Gud, og naar Man forbyder og hindrer fra at undlade, hvad ikke er forbudt af Gud." — —

Kbhavn, d. 16de Novbr. 1832.

H. G. Clausen."

— Det vil være vort Fædrelands Kunstelskere behageligt at erfare, at Bissens fortræffelige Buste af Thorvaldsen (bestilt af DExc. Geh.-Statsministrene v. Møsting og A. W. v. Moltke og DHrr. Conferentsr. Holten, Agent og Grosserer Suhr, Hofraad Hambroe, Grosserer A. Hansen og Konsul H. L. Frölich) er af Eierne skjænket til det Kongelige Kunstakademie.

— Af et Privatbrev fra Rom (skrevet i Slutningen af Septbr. d. A.) erfares, at Thorvaldsen, der alene i Løbet af forrige Vinter har modelleret over 20 Basreliefs, i Sommer, foruden med Monumentet over Maximilian, har været sysselsat med tvende større Basreliefs, af hvilke det ene forestiller Parnasset og det andet Alexander, der antænder Persepolis, (hvilket sidste skal være bestilt af Kongen af Bayern). En ung Italiener, Galeazzi, har graveret en Medaille over Thorvaldsen, der skal være den bedste, som endnu er præsteret; den forestiller paa Aversen: Thorvaldsens Brystbillede og paa Reversen: Prometheus, der skaber Mennesket. — Bissen havde, foruden det af Kunstforeningen hos ham bestilte Arbeide: "Herkules, som dræber Slangerne", fuldendt i Marmor en fortrinligt vellykket Statue: en Paris i naturlig Størrelse, (bestilt af en Kjøbmand i Frankfurt). Han befandt sig særdeles vel siden sin sidste Sygdom; hans stadigere Beskjæftigelse syntes at virke fordeelagtigt paa hans Sundhedstilstand. — Ernst Meyer havde, blandt Andet, under Arbeide trende Malerier (bestilte af Kunstforeningen og DHrr. Conferentsraad Holten og Hofraad Hambroe) der ventedes hidsendte saa betimeligt, at de ville blive at see ved næste Kunstudstilling. —

Blunck befandt sig i Venedig, men ventedes tilbage til Rom. — Troels Lund var i Mailand, og agtede at foretage en Fodreise ind i Schweiz. — Petzholdt havde, blandt andre Stykker, fuldendt 2de smaae Malerier, forestillende Vüer af Palermo. — Christensen var ved Sygdom bleven forhindret fra at fuldende sin under Arbeide havende Komet-Medaille *); han befandt sig imidlertid i Bedring. — Koop arbeidede flittigt i Vatikanet paa Copier af Tizian. — Sonne, Küchler, Constantin Hansen og de øvrige Danske i Rom befandt sig vel. — Schlick havde i nogen Tid opholdt sig i Rom, hvor han sysselsatte ikke faa Artister med Arbeider i sit Fag; men var tilsinds derfra at tage over til Grækenland.

— Ved en Auction, som imorgen (Fredag) er bestemt at afholdes hos Hr. Hornbech (Vimmelskaftet No. 17), vil blive solgt endeel af vor udmærkede Dyrmaler Gebauer efterladte Malerier, Tegninger og radeerte Plader. Disse bestaae af 13 No. Dyrstykker i Vandfarve; et Landskab (Composition); 8 No. Studier fra forskjellige Stutterier i Udlandet, med Notiser af Kunstneren; 11 dito Studier af Oxæg efter Naturen; En død Hare malet i Pastel (Kunstnerens sidste Arbeide), og endeel, deels nye, deels forhen afbenyttede, af Kunstneren selv radeerte Kobberplader af hans egne Arbeider (blandt hvilke 4 indeholde Begyndelsen til et Værk over Reineke Vos, som hans sidste Sygdom og Død hindrede ham fra at fuldføre.)

— Af den i disse Dage udkomne Beretning om den her i Staden indrettede Bespiisningsanstalt for Trængende i Vinteren 1831 og 1832, erfares, at denne høist gavnlige Anstalt, der atter i Vinter vil træde i Virksomhed, fra 20de Novbr. 1831 til 23 April 1832, ialt har uddeelt det betydelige Antal af 170,144 Portioner. Til Anstalten var bidraget i Penge 128 Rbd. 21 Sk. Sølv, og 5,779 Rbd. 57 Sk. S. og T., af hvilke Hs. M. Kongen havde skjænket 525 Rbd., og andre Medlemmer af det høie Kongehuus 452 Rbd. Sedler; Udgifterne havde andraget 5,126 Rbd. 34 Sk. S. og T., og Penge-Beholdningen, 128 Rbd. 21 Sk. r. S. og 653 Rbd. 53 Sk. S. og T., var strax ved Indretningens Ophør indsat i Sparekassen for at gjøres frugtbringende, og er nu tildeels allerede anvendt til Forberedelserne for Bespiisningen i tilstundende Vinter. Foruden Pengebidragene modtog Committeen forskjellige Gaver i Naturalier og flere besparende Tjenestebeviisninger. Af de i Vinterens Løb uddeelte 1500 Billetter, vare de 729 uddeelte af Velgjørerne selv; de øvrige 771 af den specielle Committee, der var valgt til at gjennemgaae og afgjøre de indkomne Ansøgninger om Understøttelse; disse sidste Billetter tildeeltes 463 trængende Personer eller Familier. — Ogsaa i dette Aar har Indretningen mere og mere nærmet sig sin egentlige Bestemmelse, at yde de Huusarme Understøttelse, i det der blandt de Søgende fandtes færre, som henhører under det almindelige Fattigvæsens Forsørgelse. At Maden har været sund, styrkende og velsmagende, derom have de Mange overbeviist sig, der, efter Committeens offentlige Opfordring, have besøgt Indretningen under Madudelingerne. Committeens agtede Medlemmer have, ved deres ufortrødne Virken til det tilsigtede ædle Maal, erhvervet sig det skjønneste Krav paa deres Medborgeres Taknemmelighed; de have ogsaa i "Velgjørernes paa flere Maader yttrede Tilfredshed og den vedvarende uforandrede Deeltagelse, Indretningen har nydt hos dens Medborgere, uagtet den nu ikke mere har Nyhedens Interesse", modtaget det bedste Vidnesbyrd om deres Bestræbelsers Almeennytte og Hensigtsmæssighed, ligesom "de Fattiges almindeligen, ofte paa den meest rørende Maade, yttrede Taknemmelighed" har været dem "en kjær Opmuntring" under deres Arbeide.

— Lindbergiana. Mandagen den 19de dennes afsagdes i Sagen, anlagt af Magister Lindberg mod Etatsraad Fr. Thaarup, Dom, hvorved de gjensidigen paaankede Injurier mortificeredes, Parterne kjendtes for hinandens Tiltale frie at være, og Processens Omkostninger hæved es. — Nogen stor Triumph havde Magisteren altsaa ikke af denne Sag.

— Tvende Avanturiers have i denne Tid gjort endeel Opsigt i Stockholm. Den ene, en saakaldet tydsk Baron v. Müller — der i Efteraaret kom dertil fra Rusland, og foregav at eie store Godser i Schlesien — spillede stor Herre, tog en stockholmsk Tjenestepige (hvem han en Dag saae ifærd med at vaske Vinduer) til Maitresse, og eqviperede hende og sig selv paa det brillanteste, lovede Betaling naar hans i Rusland efterladte Eqvipager, Kufferter og de ventede Vexler indløb, gav derhos Pigen Løfte om at kjøbe et Huus til hende i Stockholm, naar han selv forlod Sverrig, kjørte, spiste og drak paa Credit og laante Penge hvor han kunde faae dem. En Dag foregiver han at være buden til et Jagtpartie af en af de udenlandske Ministre, tager Hest og Chaise hos en Hyrekudsk og kjører — til Upsala, sender derfra den medtagne Leietjener tilbage til Stockholm og beholder Eqvipagen. Nu opstaaer der Mistanke; Hyrekudsken reiser selv til Upsala for at søge sin Hest og Chaise; men Baronen er reist til Gefle; han tager efter ham, Baronen havde været der, men var forsvunden, og han maatte vende hjem med uforrettet Sag; siden skal Baronen have ladet sig see i Fahlun, men var ogsaa der forsvunden; Rygtet sagde, at han hverken var mere eller mindre end en Tjener hos en virkelig tydsk Baron af samme Navn; at han havde sat sig i Besiddelse af sin Herres Pas, var rømt fra denne og havde spillet hans Rolle, og at Baronen selv ventedes til Stockholm. Hans arme Dulcinea kom i Politiets Hænder, mistede alle sine kostelige Klæder og Smykker, og maa nu skatte sig lykkelig, om hun kan komme til at vaske Vinduer igjen! — Den anden Lykkejæger er en Engelsmand, der nylig har bedraget det engelske Gesandtskab i Stockholm for en Sum

*) Bestemt for dem, der, efter Hs. Majestæt Kongens allern. Kundgjørelse i f. A., først opdage Kometer.